

Európa és Ázsia

Modernizáció és globalizáció

(Európa, India, Kína, Japán, és Szingapúr)

Tartalmi összefoglaló

Az európai civilizációt — miként minden értékrenden alapuló civilizációt — társadalomszervező értékek és problémák jellemzik, és a többi értékrenden alapuló civilizációval szoros kölcsönhatásban fejlődik és újul meg egy civilizációs folyamat során. Az utóbbi két évszázadban a világnak a modernizáció (a kapitalizmus elterjedése) jelenségét kellett értelmeznie, mely az európai és a többi civilizációhoz tartozó országok közötti kapcsolatok közös terméke európai/nyugati hajtóerővel. Az európai modernitás által létrehozott gazdaság- és társadalomszervező értékek és problémák a történelem során kihívást jelentettek a kínai, a japán és az indiai civilizációk értékrendje számára a kolonizáció, a gyarmatosítás, az imperializmus, a hidegháború valamint a globalizáció korában. Az általuk adott válaszok az emberiség közös civilizációs folyamatát gazdagították, mivel az európai értékrendet a saját civilizációs (hindu, buddhista, konfuciánus) értékrendjük alapján vizsgálták. Ennek eredményeként rámutattak hibákra, elemezték, hogy mi elfogadható és mi nem az európai civilizáció gazdaság- és társadalomszervező értékrendjéből. Mindez végül is az európai imperializmus fokozatos visszaszorításához és az európai értékrend megújulásához vezetett a második világháború után. Az ázsiai országok — India, Kína és Japán — bekapcsolódva a modernizációba újragondolták a saját civilizációs értékrendjüket. Mindez ázsiai modernizációs utak kialakulásához vezetett, melynek eredménye végül is gazdasági virágzás. Így lett a modernizáció univerzális jelenség. A globalizációban az Európai Unió, India, Kína, Japán és Szingapúr már egymással párbeszédet folytatva — egy új világrend kialakításáról — vesznek részt.

Európában a modernizáció idején Európa-centrikusság, a nacionalizmus és az imperialista expanzió dominált Ázsia vonatkozásában. Mindezt az európai civilizáció többi civilizációval szembeni modernségét és univerzalizisztikus jellegét hangsúlyozó narratíva kísérte. Csak kevés föderalista ellenzéki értelmiségi emelte fel a szavát ez ellen. 1950-től, az európai integráció elindulásától kezdve azonban egy új típusú államiság és nemzetközi politika van kialakulóban az EU kereteiben. Mindez szükségessé teszi az európai modernitás újragondolását valamint a modernizációra és a globalizációra adott ázsiai válaszok — az ázsiai modernitás — kutatását a civilizációs értékrend tükrében különös tekintettel az állam- és nemzetközi szervezés megújítására.

A könyv célja annak vizsgálata, hogy egyrészt hogyan interpretálták a modernizáció jelenségét olyan neves európai gondolkodók mint Kant, Tocqueville, Rougemont, Schuman, Monnet és Spinelli. Másrészt, hogy milyen válaszokat adtak az európai modernitásra India, Kína, Japán és Szingapúr gondolkodói — közöttük Mohandasz Karamcsand Gandhi, Rabindranath Tagore, Jawaharlal Nehru, Kang Youwei, Szun Jat-szen, Deng Xiaoping, Fukuzawa Yūkichi, és Lee Kuan Yew. Harmadrészt, hogy hogyan hatott az európai integráció egy ázsiai integráció kibontakozására. Továbbá, hogy az európai, az indiai, a kínai és a japán civilizáció, Szingapúr városállam valamint az ázsiai új regionális szövetségek (ASEM, SAARC, ASEAN) között elindult párbeszéd hogyan befolyásolja az európai és a világpolitikát, annak különböző irányzatait, és a nemzetközi kapcsolatok és az ENSZ reformját.

English Abstract

Éva Bóka: Europe and Asia. Modernization and Globalization: India, China, Japan and Singapore

This book investigates the phenomenon of modernization and globalization within the framework of the classical idea of World federation (“One World”) in a historical perspective. It investigates the characteristics of European modernity, and how it challenged and changed the traditional Asian civilizations of India, China, Japan, or Singapore, the latter being considered as an example for a global city-state.

The book concentrates on the European civilization and compares the development of its values and principles in the economic, political, social, and cultural domains with the East-Asian civilizations. European civilization has developed and renewed itself in close interaction with other civilizations of the World. It played an important role in the creation of the phenomenon of modernization, i.e., the development of capitalism as a global economic, commercial, financial, and political system during the 19th and the 20th centuries. The whole World had to face, in all this period, the necessity to understand and interpret modernization as a way for peoples from different countries and civilizations to live and interact with each other. “Western” countries played a leading role in this process by opening up, by force, the classical agrarian civilizations worldwide. Their goal was to involve these in a free market based economic and commercial world system.

The economic, commercial, financial, and political principles of the West, as well as its idea of a democratic civil society represented a challenge for the political elite of the Chinese, Japanese, or Indian civilizations, reinforced by the issues around colonization, imperialism, or, more recently, the Cold War and globalization. Comparing their own societies to “Western modernity” they investigated what to adopt and what to reject; this investigation often resulted in bringing forward the contradictions and possible criticisms of those Western values and principles. At the same time, they became actively involved in the emergence of a capitalist economic, commercial, and financial system in their own countries, which gradually replaced the traditional agrarian societies. As a consequence, these Asian peoples have developed their own “Asian” ways of modernization, which gradually resulted in an economic prosperity in this part of East Asia. Modernization became a universal process, transcending the ideas and values of Europe or the United States. As part of the globalization process that characterizes our time, the European Union, India, China, Japan, and Singapore already participate as partners pursuing a policy of dialogue among each other.

The book quotes and describes the works of a number of important European and Asian thinkers their interpretations of the phenomenon of modernization; these include Kant, Tocqueville, Rougemont, Schuman, Monnet and Spinelli; Mohandas Karamchand Gandhi, Rabindranath Tagore, Jawaharlal Nehru, Kang Youwei, Sun Yat-sen, Deng Xiaoping, Fukuzawa Yukichi, and Lee Kuan Yew. The book also deals with the influence of the European integration process on the East-Asian integration counterparts (ASEAN, ASEM, SAARC), and the possible ways for a reform of the international organizations.

Tartalomjegyzék

Előszó

1. Bevezető: Az európai és az ázsiai (indiai, kínai és japán) társadalomszervező értékrend alapjai
2. Európai modernitás
 - 2.1. Az európai államszervező értékrend 1950 előtt
 - 2.2. Európa problémája

- 2.3. Az európai állam- és nemzetközi értékrend megújulása a második világháború után
 - 2.4. Az EU bővítése mint az európai értékrend tesztje
 - 3. Európai modernizáció — indiai, kínai, japán, és szingapúri válaszok
 - 3.1. Indiai válaszok
 - 3.2. Kínai válaszok
 - 3.3. Japán válaszok
 - 3.4. Kína és Japán modernizációjának összehasonlítása
 - 3.5. A szingapúri válasz
 - 4. Az EU-modell és egy ázsiai integráció perspektívája
 - 4.1. Az Európai Unió és Japán
 - 4.2. Az Európai Unió és Kína
 - 4.3. Az Európai Unió és India
 - 4.4. Az EU-modell és egy új regionális együttműködés Kelet-, Dél- és Délkelet- Ázsiában
 - 4.5. Az EU modell és az ASEAN modell összehasonlítása
 - 5. Modernizáció/globalizáció és az ázsiai értékek
 - 6. Ázsiai civilizációk modern világhatalommá válása
 - 7. Együtt a modernizációban, együtt a globalizációban
 - 7.1. Egy globalizációs állam- és nemzetközi értékrend keresése
 - 7.2. Az ENSZ reformja
 - 8. Kitekintés: egy világbékeszövetség alternatívája
- Irodalomjegyzék